

Sygn. akt I ACz 701/15

POSTANOWIENIE

Dnia 28 lipca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący	SSA Roman Sugier
Sędziowie	SA Joanna Naczyńska SO del. Leszek Mazur (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 28 lipca 2015 r.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa	W. M.	
przeciwko	Skarbowi Państwa - Sądowi Rejonowemu w (...)	

o ustalenie

na skutek zażalenia powoda

na zarządzenie Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 14 maja 2015 r., sygn. akt I C 806/14

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSO del. Leszek Mazur	SSA Roman Sugier	SSA Joanna Naczyńska
-----------------------	------------------	----------------------

Sygn. akt I ACz 701/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym zarządzeniem z dnia 14.05.2015 r. sygn. akt IC 806/14 k.78-79 Przewodniczący w Sądzie Okręgowym w Katowicach zwrócił pozew W. M. przeciwko Skarbowi Państwa - Sądowi Rejonowemu w (...) o ustalenie wielokrotnego

naruszenia prawa polskiego w wydanych przez Sąd Rejonowy w (...) postanowieniach z dnia 26.06.2009 r., 2.12.2009 r., oraz 18.08.2010 r. o planie podziału środków pozyskanych z licytacji nieruchomości, której właścicielem był powód razem z małżonką, stwierdzenie wielokrotnego naruszenia prawa polskiego przez Sąd Rejonowy w (...) w trakcie realizacji planów podziału środków pozyskanych z licytacji, oraz stwierdzenie, że postanowienie o planie podziału środków pozyskanych z licytacji nieruchomości z dnia 18.08.2010 r. oparte było na sfałszowanym projekcie planu podziału z dnia 9.08.2010 r. wykonanym przez Komornika Sądu Rejonowego w (...) M. K., Biuro Komornicze w C.. Powodem zwrotu pozwu było nieusunięcie braków formalnych poprzez brak sprecyzowania roszczenia w sposób odpowiadający wymogom art. 189 k.p.c. oraz brak wskazania wartości przedmiotu sprawy. Jako prawną podstawę swojego rozstrzygnięcia Sąd I instancji wskazał art.130 § 1 i 2 k.p.c.

Zażalenie k.83-87 od tego zarządzenia złożył powód zarzucając Sądowi I instancji błędną ocenę złożonego pozwu pod kątem wymogów formalnych. Jego zdaniem pozew jest czytelny i jasny choć może chaotyczny, ponieważ został sporządzony przez osobę bez prawniczego wykształcenia. Zdaniem skarżącego jego pozew oparty na art. 189 k.p.c. odpowiada ściśle wymogom tego przepisu, niebezpieczeństwo naruszenia art. 365 k.p.c. poprzez próbę weryfikowania prawomocnych orzeczeń zapadłych w innych sprawach jest wynikiem nadinterpretacji Sądu Okręgowego, natomiast jak chodzi o wskazanie wartości przedmiotu sporu, to na obecnym etapie postępowania, skarżący nie widzi takiej potrzeby, ponieważ, jego zdaniem, sprawa nie ma charakteru majątkowego. Wskazując na powyższe skarżący wniósł o uwzględnienie zażalenia i zmianę zaskarżonego zarządzenia i nadanie biegu pozwu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie jest niezasadne.

I. Obszerny pozew skarżącego nie został sformułowany w sposób precyzyjny (por. pozew k.2-31). Wątpliwości co do tego czy nie mógłby on zostać zakwalifikowany jako skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia zostały rozstrzygnięte postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 4.03.2015 r. Sąd Apelacyjny zwrócił uwagę, że skarżący w sposób kategoriyczny sprzeciwił się traktowaniu jego pozwu jako skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, przeciwnie potwierdził, że chodzi mu o powództwo o ustalenie w trybie art. 189 k.p.c., wobec czego winien wskazać prawo lub stosunek prawny, których ustalenia się domaga się, interes prawnego w ustaleniu, a nadto wartość przedmiotu sporu (por. uzasadnienie postanowienia z dnia 4.03.2015 r. sygn. akt I ACz 114/15 k.54). Postępowanie zmierzające do usunięcia wskazanych braków formalnych pozwu, ukierunkowane przez Sąd Apelacyjny, zostało przeprowadzone przez Sąd Okręgowy w Katowicach (por. uzasadnienie postanowienia z dnia 4.03.2015 r. sygn. akt I ACz 114/15 k.54v, zarządzenie z dnia 22.04.2015 r. k.64). Skarżący usunął brak dotyczący podpisania pozwu i jego odpisu, w pozostałym zakresie odmówił usunięcia wskazanych braków, zajmując stanowisko jak w uzasadnieniu zażalenia (por. pismo powoda k.67-76).

II. W konsekwencji powyższego należy uznać, że wskazane braki formalne nie zostały usunięte. Przede wszystkim nie można podzielić stanowiska skarżącego co do niemajątkowego charakteru jego roszczeń, uzasadnione tym, że nie formułuje on żądań finansowych wobec Skarbu Państwa (por. uzasadnienie zażalenia k.86). Fakt, że skarżący nie dochodzi np. roszczeń odszkodowawczych, nie przesądza że dochodzone przez niego roszczenie ustalające na podstawie art. 189 k.p.c. nie ma charakteru majątkowego. Może ono mieć zarówno charakter majątkowy jak i niemajątkowy, a w istocie musi mieć albo charakter majątkowy albo niemajątkowy (por. następujący fragment Komentarza do kodeksu postępowania cywilnego pod red. T. Erecińskiego, Warszawa 1999, t. 1, str. 362, teza nr 12: „...Przedmiotem powództwa o ustalenie jest prawo lub stosunek prawny. Można żądać ustalenia zarówno: a) majątkowych, jak i b) niemajątkowych praw lub stosunków prawnych...”). Brak sprecyzowania przez skarżącego roszczenia w sposób odpowiadający art. 189 k.p.c. wprawdzie utrudnia ocenę ich charakteru, ale nie wyklucza takiej oceny. Skoro chodzi o ustalenia dotyczące prawa lub mających znaczenie prawne faktów związanych z postępowaniem egzekucyjnym, a konkretnie o podział środków pieniężnych uzyskanych w toku licytacji z nieruchomości, to należy uznać, że dochodzone roszczenie, niezależnie od jego braków, ma charakter majątkowy. Dlatego uzasadnione było żądanie Sądu Okręgowego zmierzające do wyegzekwowania od skarżącego obowiązku wynikającego z art. 19 § 2 k.p.c., tzn. oznaczenia w pozwie wartości przedmiotu sporu. Już tylko ten brak byłby wystarczający do zwrotu pozwu.

III. Skarżący nie usunął jednak także kolejnego braku, któremu należy przypisać znaczenie zasadnicze, a mianowicie nie wskazał w ramach żądanego ustalenia, istnienia lub nieistnienia jakiego prawa lub stosunku prawnego się domaga. Oceny tej nie mogą zmienić polemiczne wobec ustaleń i ocen Sądu Okręgowego, twierdzenia i zarzuty skarżącego. Kwestia ta już raz była przedmiotem oceny Sądu Apelacyjnego w Katowicach, która choć dokonywana na marginesie rozstrzygnięcia właściwości rzeczowej, objęła też kwestię braków formalnych pozwu, doprowadziła do wydania określonych zaleceń w toku ponownego rozpoznania sprawy i zachowuje adekwatność w odniesieniu do zaskarżonego postanowienia i złożonego zażalenia, ponieważ pozew po usunięciu części braków jest identyczny z wniesionym pierwotnie i poddanym wcześniejszej ocenie Sądu Apelacyjnego (por. pozew k.2-9 i k.69-76). Stwierdzone już uprzednio braki nie zostały usunięte przez skarżącego, który po prostu zanegował ich istnienie.

IV. Trafna jest ocena Sądu Okręgowego, zgodnie z którą dochodzenie ustalenia prawa lub faktów mających znaczenie prawne zaistniałych w postępowaniu egzekucyjnym, stanowi wkroczenie w obszar innego postępowania, niedopuszczalne dublowanie czynności procesowych polegające na badaniu tych samych dokumentów i okoliczności, które były przedstawione i zbadane w postępowaniu przed Sądem Rejonowym w (...) i Sądem Okręgowym w Katowicach, lub mogły zostać zbadane w tych postępowaniach, a w konsekwencji zmierza do weryfikowania prawomocnych rozstrzygnięć zapadłych w innych sprawach, grozi naruszeniem powagi rzeczy osądzonej i nieważnością postępowania (por. uzasadnienie zaskarżonego zarządzenia k.78-79). Już tylko pobieżny przegląd wskazanych przez skarżącego naruszeń prawa w postępowaniu egzekucyjnym prowadzi do wniosku o kolizji z postępowaniem ze skargi na czynność komornika oraz ewentualnym postępowaniami zażaleniowymi, a także innymi postępowaniami, np. administracyjnymi czy nawet karnymi: art. 45 ust. 1 Konstytucji R.P., art. 6. pkt. 2 ustawy o księgach wieczystych i hipotece, art. 1028 § 1 k.p.c., art. 1025 k.p.c. art. 1026 k.p.c., art. 249 k.p.c., art. 62 k.p.c., art. 1024 § pkt. k.p.c., art. 1027 k.p.c., brak interwencji Sądu w stosunku do Komornika wykonującego projekty planów podziału środków pozyskanych z licytacji, dokonanie oszustwa w stosunku do Urzędu Skarbowego w B. w zakresie udzielania informacji do tego Urzędu, przyjęcie od Komornika III projektu planu podziału sfalszowanego przez komornika w zakresie wyliczeń finansowych i nie sprawdzenie prawidłowości wykonania tego projektu, mactwa Sądu dotyczącego wezwania Komornika do wykonania IV projektu planu podziału już po wydaniu postanowienia o planie podziału w celu dopasowania projektu planu do już stworzonego przez Sąd planu podziału, oszustwa dokonanego w stosunku do (...) w O. poprzez bezpodstawne odrzucenie zażalenia na postanowienia o planie podziału złożone przez bank, przyjęcia do realizacji przez sąd wierzytelności złożonych przez wierzycieli już po licytacji (por. uzasadnienie pozwu k.3-9 oraz uzasadnienie zażalenia k.85-86).

V. Jest oczywistym, że sąd cywilny nie może na podstawie art. 189 k.p.c. ustalać okoliczności oszustw związanych ze sporządzeniem i wykonaniem planu podziału. Powództwa o ustalenie nie mogą zmierzać do ustalania podstaw tych praw czy stosunków prawnych, w których rozstrzyganie sporów nie należy do drogi sądowej (por. orz. SN z 4.12.1991 r., II PZP 3/91. OSNCP 1992, nr 6, poz. 103). Inne ewentualne uchybienia w tym zakresie podlegają kontroli sądowej w trybie art. 1027 § 3 k.p.c. i art. 1028 § 2 i 3 k.p.c., tzn. poprzez zbadanie zarzutów do planu. Uchybienia wykraczające poza kwestię planu podziału mogą być przedmiotem skargi na czynności komornika, oraz w przypadkach przewidzianych w ustawie – także zażalenia (por. art. 767 i art. 767⁴ k.p.c.). Przeciwno dopuszczalności wniesienia powództwa w sprawie niniejszej, na podstawie art. 189 k.p.c. i w kształcie określonym przez skarżącego przemawia także subsydiarny charakter tego powództwa. Jak się bowiem przyjmuje sprzeciwia się dopuszczalności powództwa o ustalenie możliwość uzyskania ochrony prawnej w ramach innego postępowania, np. skorzystania z innych środków prawnych, wniesienia powództwa o zasądzenie, itp. (por. Komentarz do kodeksu postępowania cywilnego pod red. T. Erecińskiego, Warszawa 1999, t. 1, str. 361, teza nr 8 i 11).

Mając na względzie wskazane argumenty Sąd odwoławczy na podstawie art. 385 w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 398 k.p.c. oddalił zażalenie.

SSO del. Leszek Mazur	SSA Roman Sugier	SSA Joanna Naczyńska
-----------------------	------------------	----------------------